

Andrzej Sikorski, Maria Miśkiewicz

Dębczyno, woj. koszalińskie. Stanowisko 53

Informator Archeologiczny : badania 20, 119-120

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

dookolnych, niekiedy także dookolnymi pasmami nacięć, rzadko linią falistą. Datuje ona okres funkcjonowania osady na X/XI-XII/XIII wiek. Podobnie, jak w latach poprzednich, wystąpiły nie-liczne fragmenty ceramiki z epoki brązu oraz ceramiki średniowiecznej.

Materiał zabytkowy przechowywany jest w Zakładzie Archeologii Nadodrza IHKM PAN we Wrocławiu. Przewiduje się kontynuację badań.

CHAŁAWY, gm. Brodnica
woj. poznańskie
stanowisko 15

patrz
neolit

CIARTAJEW
woj. białostockie
Stanowisko 1

Konserwator zabytków Archeologicznych
w Białymstoku

Badania prowadziła mgr Halina Karwowska. Finansował WKZ w Białymstoku. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko wczesnośredniowieczne z grobami w obstawach kamiennych.

Cmentarzysko wczesnośredniowieczne z grobami w obstawach kamiennych zlokalizowane jest na krawędzi małej dolinki rzeczki Kamionka, w odległości około 150 m na północny-wschód od drogi Siemiątycze-Ciechanowiec. Pierwsze badania prowadził tu w latach osiemdziesiątych XIX wieku Songin. W 1986 r. rozpoczęto badania ratownicze fragmentarycznie zachowanego już stanowiska. Przebadano teren około 200 m². Ze wstępnych analiz należy sądzić, iż udało się uchwycić południowy skraj cmentarzyska. Prace eksploracyjne potwierdziły zły stan zachowania obiektu.

W trakcie prac wykopaliskowych odkryto 3 groby szkieletowe. Obstawy grobowe były częściowo zniszczone. Stan zachowania kości zły. Materiał zabytkowy następujący: grób nr 1 - znaleziono w nim kółko brązowe, pierścionek żelazny; grób nr 3 - wydobyto liczne fragmenty kabłączków skroniowych, paciorki szklane; z całego przebadanego obszaru pochodzi kilkadziesiąt fragmentów ceramiki.

Wstępna analiza materiału zabytkowego pozwala datować stanowisko na okres wczesnego średniowiecza.

Badania będą kontynuowane.

DĘBCZYNO
woj. koszalińskie
Stanowisko 53

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii
w Poznaniu

Badania prowadzili mgr Andrzej Sikorski i Maria Miśkiewicz. Finansował UAM w Poznaniu. Trzeci sezon badań. Stanowisko wielokulturowe. Ślady kultur pucharów lejkowatych i amfor kulistych. Osada: ludności kultury Łużyckiej /kultury pomorskiej /?/, kultury oksywskiej, kultury wielbąrskiej, elementy grupy dębczyńskiej POR, osada wczesnośredniowieczna VII /?/ - VIII/IX w. Cmentarzysko z XI-XIII w.

Rozpoznano powierzchnię około 325 m², poszerzając obszar obserwacji archeologicznej w kierunku zachodnim względem rozkopanej wcześniej płaszczyny stanowiska.

Łącznie zarejestrowano 111 obiektów, związanych funkcjonalnie z obozowiskiem /osada, egzystująca na tym terenie od kultury pucharów lejkowatych po okres rozwiniętego/ późnego średniowiecza i wczesnośredniowiecznym cmentarzyskiem szkieletowym. Ze względu na rysujące się dwa podstawowe zagadnienia, wstępne omówienia wyników przeprowadzone zostaną oddzielnie

dla: /A/ osady wielokulturowej i /B/ cmentarzyska.

A. Osada

Bazując na wstępnej analizie makroskopowej materiału - przede wszystkim ceramicznego - znaleziska zaliczyć można do 5 jednostek kulturowych.

1. Elementy KPL - brak obiektów; stwierdzono tylko inwentarz krzemienny, który zidentyfikowano w obiektach ludności kultury wielbarskiej i w jamach związanych z funkcjonowaniem późniejszego cmentarzyska.
2. Elementy kultury łużyckiej /kultury pomorskiej ??/ - rozpoznano wyłącznie bardzo rozdrobniony materiał ceramiczny, który zalegał we wczesnośredniowiecznych jamach, otaczających groby.
3. Kultura oksywska - brak obiektów, mały zbiór ceramiki, duży rozrzut powierzchniowy materiału prawdopodobnie wyznacza peryferyjną część w zachodnim fragmencie zbadanej powierzchni stanowiska.
4. Kultura wielbarska - stwierdzono 1 piec gospodarczy - obiekt 388 - i zestaw fragmentów ceramiki pochodzący z warstw naturalnych, który w połączeniu z ubiegłoroczną serią materiału wyznacza nową grupę znalezisk na stanowisku.
5. Elementy rozwiniętego i późnego średniowiecza - brak obiektów; zarejestrowano tylko fragmenty ceramiki, tzw. siwej /szarej w I i II warstwie naturalnej/, co pośrednio poświadczają może strefę penetracji ww. kultury.

B. Cmentarzysko

W zakończonym sezonie wykopaliskowym znaleziono następne 7 grobów szkieletowych /9-15/ i 18 jam - częściowo ze śladami po jamach postępujących wewnątrz - które tworzyły mniej lub bardziej regularne kolisto-owalne układy przestrzenne w pobliżu jam grobowych. Generalnie groby podzielić można na dwie grupy: I - groby szkieletowe z naturalnym układem kostnym /grób 9, 11-15/ i II - grób z anormalnym układem anatomicznym szkieletu /grób 10/. W grupie I stwierdzono: 1 grób osobnika dojrzałego /bez wyposażenia/ i 5 grobów dzieci, w tym w 3 znaleziono brakteaty brandenburskie i jeden brakteatu prawdopodobnie proveniencji zachodniej?/. W grupie II zbadano grób - prawdopodobnie kobiety - który składa się z trzech podstawowych elementów: /-/ fragmentu właściwej jamy grobowej, z pozostałościami konstrukcji drewnianej, gdzie pozostawiono tylko kości nóg do wysokości stawu kolanowego; /-/ jamy, o zarysie prawie kolistym /wymiary: 2,30 x 2,00 m/, wkopanej w miejsce, w którym przedtem leżała pozostała część szkieletu; /-/ i z konstrukcji wielkich kamieni narzutowych w tejże jamie i w zespole przykrywającym całość obiektu. Dodać należy, że do omawianej jamy został wleany jakiś płyn /pozostały kolisty zaciek na brzegach jamy/, a następnie zasypano wypełnisko i rozpalono ogień. Na poziomie stropu jamy, w warstwie spalenizny zarejestrowano fragmenty kości czaszki /które nawiązują do ogólnej orientacji na linii E-W/ zaś obok nich brązowy kabiączek skroniowy odmiany C wg H.Kóčki-Krenz. Fragment zachowanej "pierwotnej" jamy grobowej i jama /o głębokości 1,18 m/ w miejscu "usuniętej części" zmarłej przywalona została dużym piaskowcem /który częściowo zniszczył kości zmarłej nie powodując jednak żadnych przemieszczeń mechanicznych w warstwie spalenizny zarejestrowanej w stropie obiektu/.

Omówione groby w ogólnej organizacji przestrzennej na cmentarzysku tworzą osobną grupę, z wyraźną przerwą w stosunku do obiektów znalezionych w latach 1984-85. Poczynione obserwacje z jednej strony sugerować mogą nowe, późniejsze skupienie grobów, datowane ogólnie na XII/XIII-XIII w., z drugiej nie wykluczają względnie jednoczesnego złożenia do grobu zmarłych, co może być wynikiem choroby /pomoru ?/.

Materiały znajdują się w Instytucie Prahistorii UAM w Poznaniu.

Badania będą kontynuowane.